

Szellem a fazékból - Rigó Jancsi

2012 március 18. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Párizsban történt 1896-ban a Payard étteremben (és nem az Alhambra szállodában, ahogy sokan gondolják). Az asztalnál a belga Caraman-Chimay herceg - kit?n? t?rvívó-olimpikon - vacsorázott fiatal feleségével, a michigani acélkirály lányával, Clara Warddal.

A talpalávalót a híres kaposvári Barcza József (m?vésznevén Szimpliciusz) bandája húzta, és a primás veje épp az asszony fülébe bazsevált, amikor váratlanul kialudt a villany. Volt egy apró sikoly, talán egy kristálypohár is eltört, Slajmi b?g?zött tovább rendületlen, ám mire újra fényárban úszott a terem, addigra elvégeztetett. A szép hercegn? belenezett Rigó Jancsi tüzes, fekete szemébe, és elfelejtette arisztokrata urát, két gyermekét.

Pedig Jancsi maga is n?s volt (1882-ben vette feleségül a primás lányát, Barcza Mariskát), meg ragyás is kicsit, amellett félszeg, alacsony növés?. De hát ki tudna a szív szavának - meg a tremolók csábításának - ellenállni? Clara Ward nyilván különös borzongásként élte meg az egzotikus kalandot, s a századvég divatos feminista

szabadosságában tetszelgett. A korabeli sajtó pedig felfedezte az els? celebházaspárt: "Chimay hercegn? Stradivarit vásárolt Rigó Jancsinak", "Tízezer forintot ígértek Barcza Mariskának, ha elvállalja a férjét?!". Egész Európa szegény Chimay hercegen röhögött. Heltai Jen? még verset is fabrikált róla: "Hogy ingatag az asszony / Megmondta Rigoletto / Az én megszégyenít?m / A cigány Rigó lett, Ó".

A primás és a hercegn? regényes szerelme szenzáció lett, megfestette Toulouse-Lautrec, megrajzolták a karikaturisták, a hercegn? (mint csábító Vénusz) testhez álló dresszekbe öltözve pózolt a Moulin Rouge és a Folies Bergere színpadán, merész képeslapjait II. Vilmos német császár betiltatta. Az eset akkora port kavart, hogy még Mikszáth Országos Hírlapja is tudósított a válásról. Mintha Gy?zike elcsábította volna Diana hercegn?t.

Hírnevük még 1905-ös budapesti látogatásuk alkalmával is töretlen volt. A Rémy hotelben szálltak meg - a mai Hotel Nemzetiben a budapesti Blaha Lujza téren -, a rajongók majdnem betörték az étterem kirakatát, a rend?rkapitánynak lovas rend?röket kellett kivezéni. Pedig ekkor már szinte semmi közük nem volt egymáshoz. A pénztelenség, a h?tlenségek, a folyamatos veszekedések megmérgezték életüket. Nem sokkal kés?bb Clara Nápolyban meg is szökött egy olasz portással. Rigó János elzüllöten, nyomorult körülmények között halt meg 1927-ben. A manhattani Kensico temet?ben nyugszik. Beszélték, hogy élete utolsó hónapjaiban lepukkadt New York-i lebujsokban magyar nótákat játszott Stradivariján.

Sorsa a gasztronómia hatalmát példázza. Rigó Jancsi nevét nem virtuóz heged?játéka, szerelmi kalandjai ?rítették meg az utókornak, hanem egy sütemény. Ráadásul ezt a desszertet még csak nem is ? készítette, mint Dobos C. József a tortát, Rákóczi János mestercukrász a túróst, vagy Gundel Károly a palacsintát. Még az sem biztos, hogy ? rendelte volna cukrász ismer?sét?! akár Párizsban, akár a Rémy szállóban, ahol a legendás szavakkal nyújtotta volna át szerelmének: "Kóstold meg, olyan barna, mint az én b?röm." Ez inkább a giccs kategóriája. A rigójancsi feltehet?en egy ismeretlen pesti cukrász találmánya, aki volt annyira leleményes, hogy a korabeli hisztériát kihasználva a Rigó Jancsi-mítosszal népszerűsítette habos-csokoládés édességét. Még az sem biztos, hogy megmutatta a heged?snek. Viszont a tétel újra igazolódott: senki sem halhatatlan addig, amíg nem neveztek el róla egy ételt.

Az már csak hab a tortán, hogy a történet többi szerepl?jét is megörökíti egy-egy étel. A hercegr?l tojást (Oeufs farcis a la Chimay), a hercegn?r?l kappant neveztek el. Bár, ha szigorúan vesszük, akkor a Poularde Chimay Clara módra inkább kövér tyúkot jelent.

Vinkó József - hetivalasz.hu

Ajánló

